

**LA DISPLÀSIA DE MALUC CANINA:
ASPECTES MORALS I LEGALS.**

Treball presentat per:
GARCIA MARTÍN, ELENA

Tutoritzat per:
Jaume Balagué Estrems

Curs acadèmic 2012-2013

Facultat de Veterinària (UAB). Bellaterra, 18 de Gener de 2013.

Bellaterra, a 18 de gener de 2013.

El present treball pretén ser un compendi dels aspectes morals i legals que envolten el món de la displàsia de maluc canina en la cria de races predisposades, recolzat per els resultats d'enquestes a la població i les opinions d'experts en aquests dos àmbits.

L'autora, Elena Garcia Martín, amb DNI 47870512Z, no autoritza la reproducció ni la distribució d'aquest treball acadèmic. Tampoc autoritza a que es faci públic, ni el cos del treball ni els annexes, ja que hi apareix informació confidencial i opinions personals de professionals i experts.

Elena Garcia Martín

DNI 47870512-Z

Agraïments

En primer lloc, als meus pares, pel recolzament i per les seves aportacions en coneixements de Dret.

Als professors de Deontologia i Veterinària Legal, Jaume Balagué i Jordi Serratosa, pel seu mestratge i consells.

A l'equip de traumatologia de la Fundació HCV UAB, especialment a Ignacio Durall i Maria Carmen Díaz-Bertrana, per haver fet possible les entrevistes amb criadors i experts.

A la Comissió de Protecció dels Drets dels Animals, per haver estat disposada a col·laborar i, sobre tot, per la feina tant magnífica i necessària que realitza.

SUMARI

1. INTRODUCCIÓ	5
2. LA MALALTIA	7
2.1. Etiologia	8
2.2. Predisposició	4
3. ELS ASPECTES MORALS	10
3.1. Enquestes a la població	10
4. ELS ASPECTES LEGALS	14
4.1. Legislació	14
4.2. La Comissió de Defensa dels Drets dels Animals	18
4.3. Entrevistes a experts	18
4.3.1. Sr. Carles Soliva	18
4.3.2. Sr. Daniel Dorado	20
5. ELS CRIADORS	22
5.1. Real Sociedad Canina de España	22
5.1.1. El Pedigree	22
5.2. Entrevista a un criador	23
6. ELS AVENÇOS GENÈTICS	27
6.1. Vetgenòmics	27
6.2. El programa Dysgen	27
7. EL PAPER DEL VETERINARI	29
7.1. Entrevista al Sr. Ignacio Durall	29
8. CONCLUSIONS	32
9. BIBLIOGRAFIA	33
10. ANNEXES	34

1. INTRODUCCIÓ

Des dels primers anys de carrera, quan ja havia sentit a parlat sobre el famós treball de Deontologia i Veterinària Legal, he estat rumiant sobre quin tema hi voldria investigar. I si bé és cert que inicialment pensava en treballar sobre el món de les protectores i de la Llei 22/2003 de Protecció dels Animals, finalment vaig encaminar la meva investigació cap a l'estudi dels aspectes morals i legals que envolten la malaltia de la displàsia de maluc canina.

Crec que aquest tema va cridar la meva atenció durant les pràctiques de camp que he realitzat en la clínica de petits animals. Recordo perfectament tots i cada un dels casos de pacients amb displàsia de maluc, que no eren pas pocs. El que tots els propietaris d'aquells gossos tenien en comú era que estaven, per una part, disconformes amb les atencions rebudes pel criador i, per l'altra, indecisos i espantats per no saber què fer ni a qui recórrer.

Des del meu punt de vista, els animals no s'haurien de comprar, i encara menys vendre. Però, ja que la cria i reproducció dels animals de companyia està permesa i és, en alguns casos, una professió, m'indigna que es pugui fer de qualsevol manera. És per això que aquest treball ha suposat una motivació personal. No només per la meva curiositat d'investigar en aquest tema, sinó també per fer unir dos especialitats que criden especialment la meva atenció: el Dret Animal i la traumatologia de petits animals.

La veterinària és una disciplina dins l'àmbit de ciències de la salut, i la seva recerca requereix aplicar dos eines fonamentals: el coneixement científic i el mètode científic com a eina de treball de la meva investigació. L'objectiu d'aquest treball és contextualitzar la malaltia en el marc legislatiu i moral. Per arribar a aquest objectiu final, primer cal conèixer l'opinió general de la societat i en particular dels propietaris de gossos sobre la relació entre la displàsia de maluc i dels criadors, per després poder mostrar les conclusions a experts i demanar la seva opinió. En aquest cas, les entrevistes han estat un mètode necessari, ja que és un tema de difícil cerca bibliogràfica i, per sort, he

aconseguit tenir accés a experts que m'han pogut orientar i explicar fets no documentats.

Pel que fa a les meves expectatives, durant la realització d'aquest treball m'he trobat amb limitacions bibliogràfiques, ja que molts criadors de races predisposades a patir displàsia de maluc m'han tancat les portes tot i haver-los ofert un tractament anònim de la informació. En quant a legislació i sentències judicials, he tingut la sort de comptar amb l'inestimable ajuda dels meus pares, ambdós advocats, per efectuar la recerca bibliogràfica.

El present treball s'organitza en dos grans apartats: els aspectes morals, on s'analitzen les inquietuds i les opinions dels propietaris de gossos mitjançant una enquesta única i anònima; i els aspectes legals, incloent la Legislació vigent, l'anàlisi de vèries sentències, i l'opinió d'advocats experts. A més a més, durant la seva realització he vist necessari incloure altres subapartats per referir-me als avenços genètics que poden ser especialment útils per certificar la malaltia i, per descomptat, per ajudar a guanyar un judici.

El meu punt de vista, i per tant la posició de la qual parteix aquest treball, és que certs criadors abusen de la confiança – o ignorància - dels compradors per poder criar amb menys costos i, consegüentment, amb menys garanties. La meva escassa experiència em fa pensar, a més a més, que els compradors se senten desprotegits, i potser aquesta sigui una de les raons per les quals molts pocs casos de displàsia de maluc es porten als tribunals.

Em plau presentar-vos aquest treball que classifico, segons la recerca, d'investigació (ja que tracta els resultats obtinguts d'un treball de camp per tal de demostrar la hipòtesi plantejada inicialment); i segons els continguts, monogràfic.

2. LA MALALTIA

2.1. Etiologia

La displàsia de maluc és un desenvolupament anormal de l'articulació coxofemoral, generalment bilateral. Es caracteritza per presentar laxitud dels teixits periarticulars, inestabilitat de l'articulació, malformació del cap femoral i acetàbul i, com a conseqüència, osteoartrosi. Molt rarament es presenta en gossos de menys de 15 kg o en gats. En els gossos de pes adult superior a 15 kg, la incidència varia molt segons la raça, presentant-se per exemple en un 0.9% de Borzoi i en un 47% de Sant Bernat.¹

Fig.1. Radiografia en projecció ventrodorsal d'un exemplar Labrador Retriever amb alt grau de displàsia de maluc.
Font: Olli Wuorimaa (www.dogstuff.com)

Quant a la patogènesi, la displàsia de maluc és una malaltia poligènica que predisposa a la luxació congènita del maluc, amb múltiples factors ambientals que influeixen i modifiquen la malaltia. Els gens afecten el cartílag, els músculs i el teixit connectiu de suport de l'articulació. En diversos estudis s'ha demostrat que, biomecànicament, existeix una disparitat entre la massa muscular i la rapidesa de creixement de l'esquelet de l'animal. S'ha comprovat que els gossos amb major massa

¹ Dades cedides pel servei de traumatologia de la Fundació HCV UAB.

de musculatura pèlvica tenen menor probabilitat de patir displàsia de maluc; per tant, disminuint la velocitat de creixement, disminueix el percentatge d'animals amb displàsia. En conseqüència, la prevenció de la malaltia no s'ha de dirigir només cap l'herència genètica sinó també als factors ambientals.

2.2. Predisposició

Hem de saber el fet que la displàsia de maluc no es produeix per una sola causa, sinó que hi ha diferents culpables que afecten conjuntament de forma degenerativa a l'articulació del maluc. El treball conjunt de diversos criadors i veterinaris està donant els seus fruits, encara que hi ha diversos problemes que encara no coneixem, però el que se sap és que aquesta malaltia és hereditària.

“Els criadors necessiten deixar de banda les creences i malentesos anteriors en analitzar les diferents teories que existeixen sobre les raons genètiques, nutricionals i ambientals que prenen part en el desenvolupament de la deformació del maluc. Els gens són la causa de la displàsia de maluc. Sense els gens de la displàsia de maluc, no hi ha displàsia de maluc. La displàsia de maluc no és una cosa que pot agafar el cadell, o té aquests gens, o no en té.” (Olli Wuorimaa, 2003).

Els canvis ossis que s'originen posteriorment es deuen al fracàs dels teixits tous en mantenir una congruència entre les superfícies articulars. Es pot reduir, encara que no eliminar, la incidència de gossos amb displàsia de maluc mitjançant controls radiogràfics dels reproductors. Si els pares són displàsics, només el 7% de la descendència serà normal.

2.3. Diagnòstic

Quant a la història clínica i símptomes, les característiques varien segons l'edat de l'animal. Els pacients de entre 4 i 12 mesos presenten dificultat a

saltar, a córrer i en pujar escales. No presenten osteoartrosi fins als 12 mesos d'edat. Tot i això, molts gossos entre els 12-14 mesos caminen i corren de manera normal. Els pacients de més de 15 mesos presenten osteoartrosi i dolor associat. El diagnòstic s'ha de fer mitjançant una complexa exploració física recolzada per un diagnòstic per imatge.

Pel que fa al tractament, el tractament conservador consisteix en reduir pes i exercici, administrar antiinflamatoris no esteroideus i altres fàrmacs com els protectors de cartílag de dubtosa eficàcia. Si el que es prefereix és el tractament curatiu, no queda cap més remei que recórrer a tractaments quirúrgics.

3. ELS ASPECTES MORALS

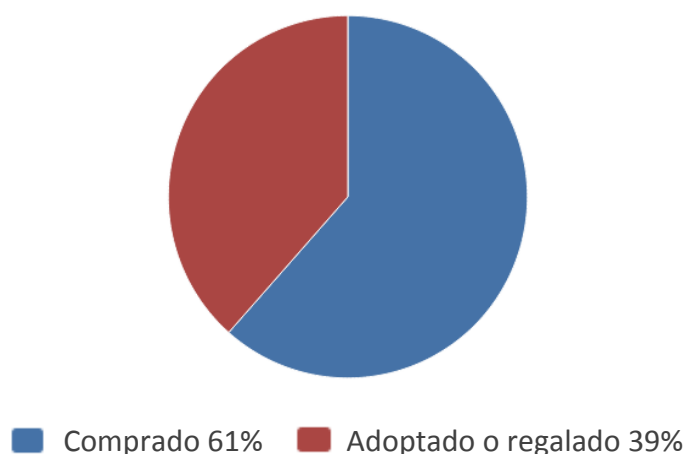
És moral tot allò que no que no afecta l'ordre jurídic, sinó al fur intern o al respecte humà.² Per contextualitzar la malaltia de displàsia de maluc canina dins del món de la moralitat, vaig decidir analitzar les inquietuds i opinions de la població.

En el següent apartat es mostren les conclusions obtingudes a partir dels resultats de l'enquesta realitzada a l'atzar a una mostra representativa de la població que fos propietària d'un gos.³ Es tractava d'enquestes anònimes que es podien respondre via telemàtica a través de la web o manualment en paper imprès. Aquests resultats van ser utilitzats per formular les preguntes a experts i professionals que van estar disposats a col·laborar en aquest treball, les entrevistes dels quals es troben transcrites en les següents pàgines.

3.1. Enquestes a la població

Els gràfics que es mostren a continuació volen representar el tipus de població estudiada. Tots els enquestats eren propietaris de gossos i eren majors d'edat.

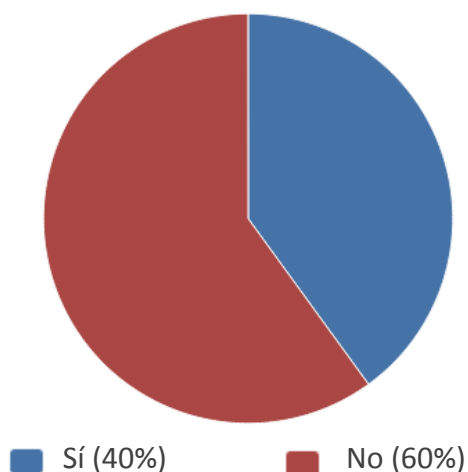
¿Cuál es el origen de su perro?

² Definició de "moral" segons la *Real Academia Española*.

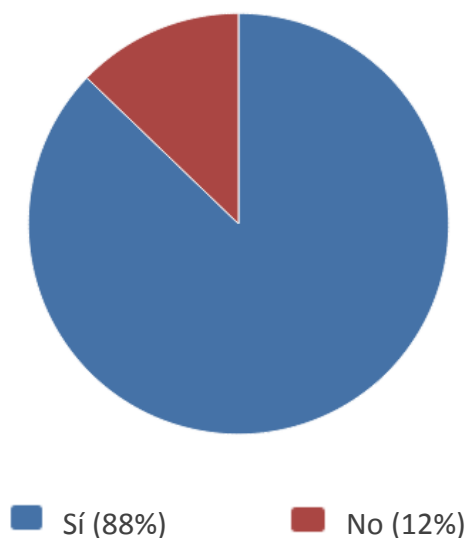
³ Vegeu pàg. 40 dels annexes per consultar el model d'enquesta complet.

Si su perro fue comprado, ¿dispone de pedigree?

El 60% dels enquestats van comprar el seu gos, però només el 40% d'aquests va obtenir el *Pedigree* de l'exemplar. El 60% restant dels gossos comprats no disposaven d'aquest document, és a dir, legalment no se sabia quin eren els seus pares.

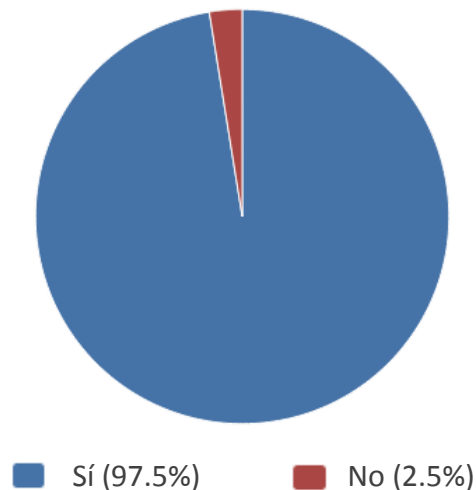
En la següent pregunta es demanava si el propietari estaria disposat a castrar o esterilitzar al seu gos, en el cas que el seu veterinari el diagnosticués de displàsia de maluc, per contribuir com a ciutadà a l'eradicació d'aquesta malaltia.

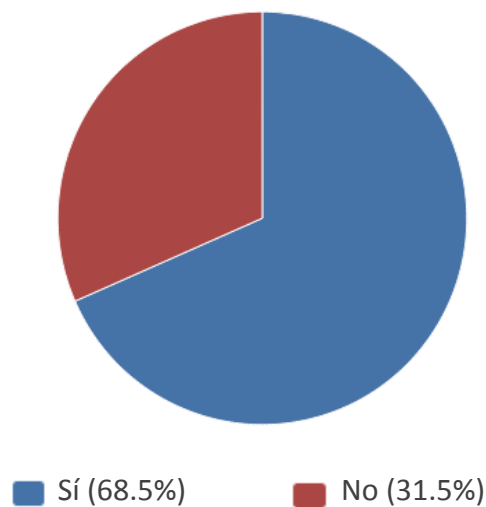
El 88% de la mostra enquestada sí que estaria disposada a castrar al seu animal per tal d'evitar que transmetés la malaltia genèticament a la seva

descendència. Dins del 12% que no hi estaria disposat, la majoria respon dient que “és massa car”, o que “quantes menys intervencions quirúrgiques, millor”.⁴

A continuació, se'ls hi va preguntar que, tenint present que es tracta d'una malaltia que es transmet genèticament, si els hi agradaria que els criadors realitzaren proves de paternitat (identificació genètica) per garantir que els cadells són fills dels pares que apareixen en el *Pedigree*.

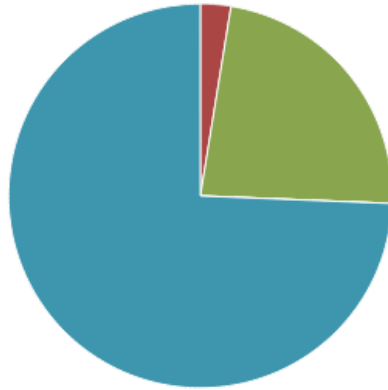

Quasi la totalitat de la població enquestada hi estava d'acord. En canvi, quan se'ls hi va preguntar si, com a compradors, estarien disposats a assumir el preu de la prova genètica, els percentatges es van igualar considerablement.

⁴ V. pàgina 37, dins d'annexes, per consultar les respostes dels enquestats.

L'última pregunta de l'enquesta deia així: *Imagine que hubiera comprado un cachorro cuyos padres son libres de displasia, pero al cabo de unos meses desarrolla la enfermedad. ¿Qué opción le parecería una buena garantía por parte del criador?*

- Que le dieran otro cachorro que estuviera sano, pero se quedaría también con el anterior.
- Que le cambiaran el cachorro por otro que estuviera sano.
- Que le devolvieran el dinero pagado por el cachorro, pero se quedaría con el perro.
- Que pudiera devolver el cachorro.
- Que le pagaran los gastos veterinarios ocasionados por la displasia de cadera.

El 74.3% dels enquestats estarien més satisfets si el criador els hi pagués els costos veterinaris deguts a la displàsia de maluc. El 23% es conformaria amb que els hi tornessin els diners pagats pel cadell, i només el 2.5% està conforme amb el que ofereixen la majoria de criadors: canviar el cadell per un altre que estigués sa.

En general, els resultats de l'enquesta s'assemblen força amb la meva hipòtesi inicial, però ara que tinc uns valors numèrics documentats em sento recolzada per poder entrevistar a experts i criadors i demanar la seva opinió.

4. ELS ASPECTES LEGALS

Una altra part important per a la realització d'aquest treball és el sector del Dret, en particular dels Drets dels Animals. Per començar, vaig buscar sentències de demandes interposades per compradors a criadors, i una de les conclusions a les que vaig arribar és que la gran majoria de vegades és el comprador el que surt perdent. En primer lloc, cal tenir en compte que ha d'existir un contracte de compravenda i, moltes vegades, el comprador el signa sense llegir-lo amb deteniment, molt probablement perquè està abstret per la il·lusió de l'arribada del nou cadell a casa. Per altra banda, el comprador tampoc es planteja si el que està comprat serà considerat, segons la llei, com un objecte o com un ésser viu.

En vàries de les demandes que adjunto en l'apartat d'Annexes, el jutge desestima la demanda per falta de proves, ja que moltes vegades la compravenda es realitza mitjançant contracte verbal. A més a més, el denominador comú de totes les sentències a les que he tingut accés és que l'acció redhibitòria per vicis ocults està caducada, ja que quan la malaltia es diagnosticada, ja han transcorregut més de 40 dies des de la compravenda. També es troba prescrita l'acció d'indemnització de danys i perjudicis perquè ha transcorregut més d'un any des de l'entrega.

Amb totes aquestes premisses, i essent conscient del meu baix coneixement en Dret Animal, vaig decidir plantejar les meves inquietuds a experts en el tema, mitjançant les entrevistes que mostro a continuació.

4.1. Legislació vigent

A nivell europeu, els criteris d'aprovació de cria de races de gossos no estan harmonitzats pel Dret comunitari. No hi ha regles que s'hagin adoptat en aquest sentit sobre la base de la Directiva del Consell 91/174/CEE de 25 març 1991 relativa a les normes zootècniques i genealògiques que regulen

la comercialització d'animals de raça pura, que és l'única disposició de Dret comunitari que és aplicable en el cas d'aquesta malaltia en qüestió.

Per tant, a nivell de legislació comunitària no es pot cercar cap que tracti d'aquesta malaltia, però sí que es poden trobar algunes respostes parlamentàries que tracten sobre el comerç i la cria de races de gossos predisposades a patir displàsia de maluc. Les preguntes parlamentàries són qüestions abordades pels membres del Parlament Europeu a altres institucions de la Unió i organismes europeus. Es tracta, doncs, d'una forma directa de control parlamentari sobre altres institucions i òrgans comunitaris.

A nivell internacional existeix la Federació Canina Internacional, que s'ocupa de la conservació, foment i desenvolupament dels gossos de pura raça, l'administració del Llibre d'Orígens Caní (LOC) de gossos de pura raça i qualsevol qüestió que s'hi relacionin, respectant en tot moment les Directives Europees, la seva transposició al règim jurídic espanyol i les lleis referides a la protecció animal, educació, treball i gossos potencialment perillosos en tots els seus aspectes.

Aquestes associacions són les úniques a nivell nacional en tenir el seu reconeixement OFICIAL a través del Ministeri d'Agricultura mitjançant el Reial decret 391/1992 de 21 d'abril, com associacions de criadors de gossos de pura raça que portin o creïn llibres genealògics, condició encara vigent en l'actualitat i amb efectes des del 20 agost 1997 i incloses totes elles en el registre que estableix l'article 3 de l'esmentat Reial Decret.

Nombroses associacions integrades en les mateixes tenen el seu reconeixement oficial pel Reial decret 391/1992 de 21 d'abril i pel Reial Decret 558/2001 de 25 de maig tant a nivell ministerial com de la Comunitat Autònoma, tant per a totes les races com per les races espanyoles portant tant llibres genealògics propis com de propietat de les CCAA.

Tots els documents que s'expedeixen estan reconeguts per imperatiu legal, als més alts i amplis nivells, així com els seus títols, jutges, afixos, campionats i tot el relacionat amb el món del gos.

Fédération Cynologique Internationale

Logo
Kennel Club.....

<p>Hip-/Elbow dysplasia International Certificate</p> <p>X-Rays made on:</p> <p>of the dog</p> <p>- Breed</p> <p>- Name</p> <p>- Sex</p> <p>- Birth date</p> <p>- Studbook</p> <p>- Registration n°</p> <p>- Tattoo /chip n°</p> <p>- Owner</p> <p>- Address</p> <p>- Classification:</p>	<p>Hüftgelenk-Ellbogendysplasie Internationales Zertifikat</p> <p>Röntgenaufnahmen angefertigt am:</p> <p>des Hundes</p> <p>- Rasse</p> <p>- Name</p> <p>- Geschlecht</p> <p>- Geburtsdatum</p> <p>- Zuchtbuch</p> <p>- Register-N°</p> <p>- Tätö-/Chip-N°</p> <p>- Besitzer</p> <p>- Anschrift</p> <p>- Beurteilung:</p>	<p>Dysplasie de la hanche-du coude Certificat International</p> <p>Radiographies faites le:</p> <p>du chien</p> <p>- Race</p> <p>- Nom</p> <p>- Sexe</p> <p>- Date de naissance</p> <p>- Livre des origines</p> <p>- Enregistrement n°</p> <p>- Tatouage/chip n°</p> <p>- Propriétaire</p> <p>- Adresse</p> <p>- Resultat:</p>	<p>Displasia coxofemoral-codo Certificado Internacional</p> <p>Radiografias realizadas el:</p> <p>del perro</p> <p>- Raza</p> <p>- Nombre</p> <p>- Sexo</p> <p>- Fecha de nacimiento</p> <p>- Libro de origen</p> <p>- Registro n°</p> <p>- Tatuaje /chip n°</p> <p>- Propietario</p> <p>- Dirección</p> <p>- Dictamen:</p>
--	--	---	--

Hip – Hüftgelenk – Hanche - Cadera	A	B	C	D	E
Elbow – Ellbogen – Coude - Codo	0	1	2	3	

Circle the relevant
Zutreffendes einkreisen
Entourer ce qui convient
Encierre en un círculo
lo que corresponde

<p>The evaluation was made on</p> <p>by</p> <p>The procedure has been performed according to the rules of F.C.I.</p> <p>Signature Stamp</p>	<p>Die Begutachtung erfolgte am</p> <p>durch</p> <p>Das Verfahren entspricht den Richtlinien der F.C.I.</p> <p>Unterschrift Stempel</p>	<p>La lecture a été faite le</p> <p>par</p> <p>La procédure est conforme aux normes de la F.C.I.</p> <p>Signature Cachet</p>	<p>El dictamen fue hecho el</p> <p>por</p> <p>El procedimiento de clasificación está conforme con las normas de la F.C.I.</p> <p>Firma Sello</p>
---	---	--	--

Modelo de certificado realizado por el Prof. Dr. Wilhelm Bruns y Dra. Margarita Durán

Fig. 2. Document oficial expedit per la FCI en el que es valora el grau de displàsia de maluc i/o de colze d'un exemplar.

Pel que fa a la legislació espanyola, la Llei de Protecció Animal de 18 d'agost de 1989 en el seu paràgraf 11b diu que: "queda prohibit criar animals vertebrats, quan el criador a conseqüència de característiques congènites, preveu que a les cries els pugui faltar parts corporals o òrgans per a l'ús específic de la raça, o que siguin inservibles o evolucionin produint dolors, malalties o danys". Aquesta llei ha estat la base utilitzada per la S.V. Alemanya i de la resta de les associacions, per aconsellar als seus socis a criar amb reproductors lliures de displàsia. La legislació francesa, i d'acord amb l'Article 1110 del seu Codi Civil, el venedor és responsable de la configuració del gos durant cinc anys. També disposen

dels articles 1641 i següents d'aquest codi, que es refereixen a la venda d'animals domèstics, vicis ocults i garanties. A França, sempre que hi hagi un contracte de compra legal (d'acord amb els decrets del 28 de juny i 2 d'agost de 1990), el venedor està obligat a reemborsar els diners cobrats sempre que demostrï que no hi ha hagut mala fe, ja que d'existir mala fe provada, es pot reclamar danys i perjudicis.

La legislació espanyola no és tan concreta com la dels nostres veïns de l'altre costat dels Pirineus, però en el nostre Codi Civil l'article 1461 i següents parla de les obligacions del venedor, i l'article 1474 i següents parlen dels vicis o defectes ocults.

Pel que fa a la Legislació Autònoma, a Catalunya està vigent el Decret Legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals. En el seu Article 24, es diu que “els establiments de venda d'animals i els centres de cria d'animals han de complir varis requisits, entre els quals vendre els animals desparasitats, sense símptomes aparents de patologies psíquiques o físiques i sense que pateixin, ni els animals que es venen ni els seus progenitors, malalties hereditàries diagnosticables”.

La propietat de les radiografies és una qüestió que varia en cada país: cada legislació pren una postura. En principi, la radiografia és propietat del qual la fa i emet el diagnòstic. En cas de les radiografies per a la valoració de displàsia de maluc que es lliuren al comitè lector, és el comitè el que hauria guardar. Si aquestes radiografies no es guarden en condicions òptimes, hi haurà un problema en el moment de presentar-les com a prova en un judici o peritatge. Cal concloure dient que s'hauria d'aconsejar l'esterilització de qualsevol animal amb displàsia per evitar la reproducció.

4.2. La Comissió de Defensa dels Drets dels Animals

L'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB) va crear l'any 2002 la Comissió de Protecció dels Drets dels Animals, pionera en tot l'Estat, ja que són l'únic Col·legi d'Advocats que disposa d'aquesta Comissió. La Comissió neix amb l'objectiu de promoure l'equiparació de la legislació autonòmica i estatal amb la d'altres països de la Unió Europea pel que fa a la protecció d'animals, ja que considerava que les lleis existents en el moment de la seva creació eren totalment insuficients i impròpies d'una societat civilitzada.

Des de la seva creació, l'activitat dels seus membres ha estat incessant en la lluita per una major protecció dels drets dels animals. En l'actualitat, els advocats que formen part de la Comissió tenen com a objectiu vetllar per l'acompliment de la normativa aplicable, en especial en matèria penal, l'aplicació del nou article 337 del Codi Penal que preveu el delicte, i la nova redacció de l'art. 632.2 que preveu la falta.

4.3. Entrevistes a experts

Abans de realitzar les entrevistes, va ser necessari cercar en les bases de dades de Dret algunes sentències que tractessin demandes imposades de compradors a venedors i entendre el per què havien estat desestimades. Aquestes sentències es troben íntegres al final del treball, en l'apartat d'annexes.

4.3.1. Entrevista al Sr. Carles Soliva

Vaig tenir l'honor de poder entrevistar al Sr. Carles Soliva i Hernández, membre i vocal de la Comissió de Defensa dels Drets dels Animals, col·legiat amb el nº 10171.

Creu que els compradors estan protegits per la llei quan compren un cadell a un criador?

No, no existeix cap protecció específica per comprar un animal, només disposem de la Protecció de Consumidors i Usuaris.

En el cas que el cadell fos diagnosticat de displàsia de maluc i el comprador volgués demandar el venedor, s'hauria d'aplicar el C. Civil o les normes de consum?

Dependria del cas concret. A Catalunya tenim unes normes específiques, el Codi Civil Català i la normativa protectora dels animals. Tenint en compte aquesta legislació, i donat que la malaltia apareix a la vida adulta del gos, hauríem d'aplicar la responsabilitat contractual - amb tota la cautela ho dic-, doncs es tracta d'uns danys que apareixen pel contracte signat. Normalment, els venedors fan signar un contracte que si el gos té alguna malaltia, et donen un altre i s'acabà! Però es evident que el gosset no es un cotxe, i en el contracte limiten temporalment la aparició de la malaltia.

El Codi Civil Espanyol en l'article 1461 i següents parla de les obligacions dels venedors i dels

vicis ocults, però en el cas de la displàsia és una malaltia que en alguns casos es diagnostica en l'edat adulta. Per tant, l'acció redhibitòria estaria caducada pel transcurs de més de 40 dies des de l'adquisició del gos, conforme l'article 1496 del Codi Civil. Existeix cap alternativa?

Efectivament, aplicant el C. civil estatal. Però crec que es pot demanar danys i perjudicis ocasionats al comprador: és a dir, fer l'acció de responsabilitat civil i no la redhibitòria (Art. 1101 C.C.) Has de tenir present que pel CCC "els animals no es consideren coses i estan sota la protecció especial de les lleis" (Art. 511.1.3).

En l'Article 24.1 del Decret Legislatiu 2/2008 es diu que "els centres de cria d'animals han de vendre sense que pateixin, ni els animals que es venen ni els seus progenitors, malalties hereditàries diagnosticables". El fet que la displàsia de maluc sigui una malalta hereditària però que es diagnostiqui de forma tardana fa difícil el compliment d'aquest Article?

Efectivament. Reitero l'explicació anterior. El tema es més veterinari, doncs desconec si es pot saber i diagnosticar la malaltia al cadell

que, pel que dius, sembla ser que no.

La majoria de criadors en el contracte de compravenda afegeixen una clàusula que diu que, en el cas que el cadell patís displàsia de maluc, el comprador podria canviar el cadell per un altre. Tot i això, quan el cadell és diagnosticat de displàsia, el comprador li té afecte i no vol canviar-lo, de manera que la majoria de vegades acaba amb una demanda contra el comprador. Creu que la garantia per part del venedor hauria de ser una altra? Quina alternativa proposa?

Tots els contractes de venda de cadells fan constar la clàusula de

“canvi”. Però no s’aplica perquè, si tens el gosset, amb la vinculació afectiva que suposa...com es pot canviar? L’alternativa seria fer constar expressament la malaltia que indiqués, fent-se càrrec dels danys i perjudicis, inclosos els danys morals (que perquè parlem d’animals, no vol dir que no hi siguin, i ja hi ha sentències).

S’ha fet alguna proposta des de la Comissió de Protecció dels Drets dels Animals per ajudar a eradicar la displàsia de maluc o qualsevol altra malaltia hereditària en el gos?

No hem fet cap tipus de pronunciament ni posicionament envers aquesta malaltia.

4.3.2. Entrevista al Sr. Daniel Dorado

També vaig tenir l’honor d’entrevistar al Sr. Daniel Dorado Alfaro, advocat pertanyent a l’Il·lustre Col·legi d’Advocats de Madrid i director del Centre Legal per la Defensa dels Animals.

¿Cree que los ciudadanos están protegidos por la Legislación cuando compran un cachorro

que puede sufrir una enfermedad hereditaria?

Prefiero no responder, puesto que me opongo a la venta de animales.

En el caso que el cachorro acabara desarrollando displasia de cadera (una enfermedad hereditaria multifactorial) y el comprador decidiera demandar al vendedor, ¿se debería aplicar el código civil o las normas de consumo?

Entiendo que ambas son aplicables.

En el artículo 1461 y siguientes del Código Civil se habla de las obligaciones de los vendedores y de los vicios ocultos. Sin embargo, al ser la displasia una enfermedad de diagnóstico tardío, la acción redhibitoria estaría caducada por el transcurso de más de 40 días desde la adquisición del perro, según el Artículo 1496. ¿Existe alguna alternativa?

En mi opinión, entiendo que la acción redhibitoria está caducada por el transcurso de más de 40 días desde la adquisición del perro, salvo que el Derecho foral establezca un plazo mayor.

Existen diferentes soluciones alternativas: una de ellas es la reparación por disconformidad del consumidor (artículos 118 y siguientes del Real Decreto Legislativo 1/2007, de 16 de noviembre).

Otra posibilidad es apelar a la acción del 1124 del Código Civil por incumplimiento de entrega de cosa distinta, con el comprador exigiendo el cumplimiento de la obligación. Es muy probable que el Juzgado considere entonces que el vendedor tiene que devolver el dinero, y el comprador tiene que devolver al perro. Sin embargo, contra esto se puede alegar que el comprador no compró "un perro", sino "un perro determinado", uno diferente al resto, por lo que la obligación no quedaría satisfecha entregando a otro animal. Esta idea se puede reforzar señalando que el saneamiento por vicios ocultos no es aplicable, puesto que el artículo 1484 del Código Civil habla de la "cosa vendida"; pero los animales vendidos, sometidos al mercado interior europeo, no son cosas, sino "seres sensibles" (art. 13 del Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea). Esta idea difícilmente sería aceptada en un Juzgado, pero en mi opinión es correcta.

Por otra parte, en el caso de que el vendedor conociera la displasia, se podría iniciar un procedimiento penal por delito o falta (en función de la cuantía), en el cual se solicite también la correspondiente responsabilidad civil.

5. ELS CRIADORS

5.1. Real Sociedad Canina de España⁵

La Reial Societat Canina d'Espanya (RSCE) va ser fundada amb el nom de Societat Central de Foment de les Races Canines a Espanya (RSCFRCE) el 27 de juny de 1911, legalment constituïda el 12 de juliol de 1911 i se li concedeix el títol de "Reial" per S. M. El Rei En Alfons XIII el 1 desembre 1911. Els seus Estatuts i Reglaments són registrats al Govern Civil de Madrid el 16 de novembre de 1912.

La Reial Societat Central de Foment de les Races Canines a Espanya va ser declarada d'utilitat pública per RO del Ministeri de Foment de 1913.02.27, ratificada per resolució del Ministeri de l'Interior, Secretaria General Tècnica, Subdirecció General de Recursos, de data 2000.02.16.

5.2. El *Pedigree*

Tot exemplar del qual siguin conegudes un mínim de tres generacions (fins als besavis), figurarà inscrit en el LOE. Per contra, els exemplars dels que no són conegudes les seves tres generacions completes, s'inscriuen al Registre de Races Canines (RRC).

El *Pedigree* és el document que certifica la genealogia de l'exemplar fins a un mínim de tres generacions, si està inscrit en el LOE, o de tots els avantpassats coneguts, fins a la tercera generació, si està inscrit en el R.R.C.

Aquesta informació, que és obtinguda de la pàgina web de la Reial Societat Canina d'Espanya, em servirà per a poder formular preguntes en l'entrevista a un criador i a un expert en traumatologia.

⁵ A l'apartat d'Annexes s'inclou tot el reglament i els passos a seguir si es vol notificar i/o inscriure una camada. Vegeu pàgina 35 i 36.

5.2. Entrevista a un criador

Ha estat molt difícil trobar criadors disposats a atendre-me i col·laborar amb el treball. Els vaig oferir entrevistar amb ells i incloure les seves respostes de forma anònima.

Finalment, gràcies a una professora de la Universitat, vaig poder reunir-me amb un criador per plantejar les meves preguntes i demanar-li l'opinió sobre els resultats de les enquestes. El seu nom és Joan Carles, i té una experiència de 30 anys en la cria professional del Pastor Alemany. Actualment es dedica a la cria de la raça Sant Bernat, una de les races amb major percentatge d'incidència de displàsia de maluc. No obstant això, les qüestions que analitzem tractaven del Pastor Alemany, ja que és la raça predisposada a displàsia més coneguda i de la qual més informació es troba a la bibliografia.

Sobre su experiencia como criador de la raza Pastor Alemán, ¿cuál es la garantía que ofrecía a los compradores frente a la displasia de cadera de sus cachorros?

Durante los años que trabajé criando la raza Pastor Alemán, la garantía que ofrecíamos en el contrato de compra-venta del cachorro consistía en que si el cachorro padecía displasia de cadera, el comprador tenía derecho a reclamar otro cachorro de características similares siempre que se comprometiera a esterilizar al animal enfermo, con el fin de ayudar a erradicar la enfermedad. Y así hacían los demás criadores, pues lo teníamos estipulado entre

nosotros, al menos aquí en Cataluña. No es algo obligatorio, sino que cada criador a nivel moral deberá elegir la garantía que ofrece en su contrato.

El Real Club Español del Perro de Pastor Alemán (CEPPA) indica que los perros con grado de displasia leve – es decir, de grado A, B o C – no son considerados como displásicos, e incluso pueden ser utilizados como reproductores; es una Ley hecha en el Club, y que debemos cumplir todos los socios. Por lo tanto, nosotros como criadores sólo dábamos otro cachorro en caso que el grado fuera tan grave que se impidiera la vida

normal del animal, y todo esto se dejaba por escrito en el contrato.

¿Esta clasificación de la displasia de cadera en grados no puede resultar ambigua?

Los grados de esta enfermedad van desde el A (libre de displasia) hasta el E, y son certificados por miembros de la Asociación de Veterinarios Españoles Especialistas en Pequeños Animales (AVEPA). El grado A indica que el animal está sano, y del B al E es una graduación de la displasia. Los perros certificados con B o C por AVEPA se consideran con un grado de displasia tan leve que incluso se pueden emplear para la reproducción, según el CEPPA.

Sin embargo, hay que tener en cuenta que existen dos grupos de criadores: los criadores socios del CEPPA, que seguimos la normativa explicada anteriormente, y los criadores aficionados, que mayoritariamente no se preocupan de la selección en contra de la displasia de cadera y aún menos de ofrecer garantías de este tipo en los contratos de compraventa.

Una de las conclusiones que he obtenido con los resultados de las encuestas es que la mayoría

de la población preferiría que, si el cachorro desarrollase displasia de cadera, el criador se hiciera cargo de los gastos veterinarios ocasionados. Como profesionales, ¿ustedes creen que sería factible ofrecer esta garantía?

Hay criadores que exigen que, para poder reclamar otro cachorro, el propietario debe sacrificar al que padece displasia de cadera. Y aquí es donde se juega con los sentimientos de los clientes, teniendo en cuenta que es una enfermedad que se diagnostica a edades adultas, cuando el cachorro ya lleva 8 ó 10 meses conviviendo con la familia. Esto se hace sobre todo fuera de Cataluña, por aquí lo he visto en muy pocas ocasiones.

En cuando a tu pregunta, creo que no sería factible. Hacerse cargo de los gastos veterinarios supondría estar pagando durante toda la vida del perro. Nosotros criamos según la normativa establecida por el CEPPA, y si por casualidad sale un cachorro con displasia, generalmente suele ser un grado leve, el perro puede hacer vida normal y cuando a los 7 u 8 años empieza a desarrollar artrosis ya es como cualquier otro perro de su edad. Los casos graves que requieren cirugía suelen ocurrir en

criadores aficionados, no socios de CEPPA.

Dado que se trata de una enfermedad que se transmite genéticamente, ¿creen que el Pedigree es suficiente para asegurar que los padres de los cachorros son libres de displasia? ¿Estarían dispuestos a hacer pruebas de paternidad como garantía al vender los cachorros?

Estoy seguro de que a todos los criadores, igual que a mí, les gustaría poder certificar que el cachorro X es hijo de A y de B a través de la identificación genética. Personalmente creo que el Pedigree sí que es documento que ofrece fiabilidad, puesto que cuando se cubre a la hembra hay que hacer una notificación de cubrición antes de que pasen unos días determinados⁶, es un documento que deben firmar tanto el propietario del macho como el de la hembra, y en el que se incluyen los datos de los tatuajes y del microchip. Aún así, hecha la ley, hecha la trampa. Siempre existe la posibilidad de que ambos propietarios se pongan de acuerdo y utilicen un ejemplar que no sea el que está inscrito en el documento.

El problema de las pruebas de paternidad que propones es que los propietarios no estarían dispuestos a pagarlas.

En las encuestas que he realizado, más del 90% de los encuestados respondieron que les gustaría que los criadores garantizaran la paternidad de los cachorros con pruebas genéticas, pero menos del 40% se mostraban dispuestos a asumir los costes.

Pues éste es el problema, como te decía. Incluso me atrevería a decir que no creo que nadie estuviera dispuesto a pagar estas pruebas. Mi experiencia como criador me ha enseñado que el cliente busca el precio más bajo, y más en estos tiempos de crisis que estamos viviendo. Por ejemplo, yo ahora estoy vendiendo cachorros de San Bernardo, otra raza con mucha incidencia de displasia de cadera, a 1000€. Y este precio es así porque garantizo que los reproductores son libres de displasia. Se pueden encontrar ejemplares a 400€, pero los certificados que ofrecen estos criadores están hechos por veterinarios propios y, por tanto, poco fiables. Además, hay muchos que trabajan con reproductores importados de Países del Este que

⁶ Vegeu pàgina 35 i 36 d'annexes.

incluso ofrecen pagar a plazos, y esto es muy goloso para los clientes... Los compradores deben comprender que el hecho de certificar la paternidad por ADN y

los certificados de AVEPA conllevan unos gastos, y hasta que no lleguemos a este punto no creo que podamos avanzar mucho más.

6. ELS AVENÇOS GENÈTICS

En aquesta malaltia de transmissió genètica és molt important estar al dia dels avenços, no només per al tractament, sinó per a la prevenció i per poder utilitzar aquesta eina tant potent com a prova per a un judici. En les diferents entrevistes que he fet durant la realització d'aquest treball he plantejat la prova de paternitat (o identificació genètica en termes científics) com a possible garantia a afegir en la venda d'un cadell de pares no displàsics. És per això que trobo adient fer un breu resum de les proves que disposem en aquest moment.

6.1. Vetgenòmics

Es tracta d'un centre de referència en genòmica animal, localitzat al mateix campus de la UAB, que s'encarrega de desenvolupar eines de diagnòstic molecular basades en l'anàlisi del DNA de diverses espècies animals en l'àmbit de la veterinària i en els sectors farmacèutic, químic i agroalimentari. Un dels seus objectius és donar suport a la recerca (assessorant, realitzant estudis i oferint prestacions) que es desenvolupi en l'àmbit científic, en organismes de recerca tant públics com privats.

Vaig posar-me en contacte amb ells per informar-me sobre quines eines tenim a l'abast en el diagnòstic precoç de la displàsia de maluc. Només existeix una prova que es fa mitjançant una analítica de sang, i per el moment només està disponible en la raça Labrador Retriever.

6.2. El programa Dysgen

Dysgen és un xip líquid d'ADN que detecta simultàniament 7 marcadors genètics associats a displàsia de maluc i determina la predisposició genètica d'un exemplar de Labrador Retriever de raça pura a desenvolupar aquesta malaltia. A partir de mostra de sang, analitza l'ADN del gos i avalua la predisposició genètica a desenvolupar displàsia de

maluc. Per tant, aquesta tecnologia permet, a partir d'una simple mostra de sang, obtenir l'ADN del gos i analitzar els marcadors genètics d'interès.

Fig 1. Distribución de los perros según la predisposición genética a desarrollar Displasia de cadera

Fig. 3. Gràfic que exemplifica els resultats obtinguts mitjançant el programa Dysgen. Font: Document d'aplicació clínica de Dysgen, abril 2012.

7. EL PAPER DEL VETERINARI

La última peça per acabar el trencaclosques dels components de la displàsia de maluc canina és el veterinari. Com podem ajudar nosaltres als nostres clients? Com els podem aconsellar? Abans de treure les meves pròpies conclusions, vaig decidir entrevistar-me amb el Dr. Ignacio Durall Rivas, expert traumatòleg i cap del Servei de Traumatologia de la Fundació HCV a la UAB.

7.1. Entrevista al Sr. Ignacio Durall

Según el documento “Requisitos de la FCI para la detección de la displasia de cadera” de marzo de 2006, la edad mínima para las radiografías oficiales de cadera es un año para la mayoría de las razas de perros y 18 meses para las razas grandes y gigantes. Sin embargo, los criadores en los contratos de compraventa dan una garantía de pocos días, o semanas en el mayor de los casos. ¿Lo hacen a conciencia?

Los criadores ya lo saben que las radiografías oficiales se hacen a esa edad. Seguro que lo saben porque a sus reproductores les han tenido que hacer las radiografías a esas edades, por lo tanto son conscientes.

Le muestro un documento⁷ con la garantía de un criador de Pastor

Alemán, que sirve como ejemplo de la mayoría de criadores. En él se dice que “esta garantía cubre determinadas enfermedades congénitas siempre y cuando se presente en grado significativamente importante como para limitar una vida normalizada adecuada a la raza en cuestión (...) como la displasia de caderas”. ¿Qué opinión le merece?

No pueden garantizar que un cachorro sea libre de displasia de cadera, pues está comprobado que hay reproductores completamente sanos que dan camadas displásicas. Como bien sabes, es una enfermedad multifactorial, que no depende sólo de las características de los reproductores. Me viene a la memoria el caso de una marca de pienso para perros que en su eslogan decía que ayudaba a prevenir la displasia de cadera. Fueron demandados, y los empapelaron.

⁷ Vegeu pàgina 38 d'annexes.

Por curiosidad, ¿de qué casa comercial se trataba?

Prefiero no contestar porque no lo recuerdo con exactitud, hace ya muchos años.

Como se muestra en el documento de garantía, el criador ofrece el cambio del animal enfermo por otro individuo sano de similares características, si el cachorro padece displasia de cadera. Sin embargo, como muestran los resultados de la encuesta que he realizado, la población preferiría que se hicieran cargo de los costes veterinarios. ¿Por qué cree que no es factible?

Si yo fuera criador tampoco estaría dispuesto a ofrecer esta garantía, porque si vendes el cachorro por 600€ y luego da la casualidad que uno es displásico, entre el diagnóstico y las intervenciones ya te vas a los 3000€ por lo menos.

¿Y entonces, por qué ofrecen garantía?

Porque saben que no los acabarán denunciando. De todos los compradores insatisfechos, sólo unos pocos los acaban demandando.

Usted ha estado en algún juicio por demanda a un criador, ¿verdad?

Sí, en algunos casos haciendo de perito defendiendo al comprador, y en otros casos al criador.

¿Y qué alegan los compradores para poder ganar el juicio?

Vicio oculto. Y, por supuesto, temas sentimentales. No se puede comparar un cachorro que lleva 6 meses en la familia con un coche que se cambia cuando no funciona correctamente.

Como experto y concededor del tema, ¿qué le recomienda a los ciudadanos que quieran comprar un cachorro de raza predispuesta a sufrir displasia de cadera?

Como comprador, yo pediría que en el contrato constase que, ya que me garantizan que el cachorro está libre de displasia, asumieran los gastos de la enfermedad. Y, en el caso de las razas en las que ya hay test genéticos disponibles, que me certificaran que es negativo al test genético.

Por último, y ya que ha mencionado el tema genético, quisiera preguntarle si ¿cree que el *Pedigree* es suficiente para asegurar que el cachorro que se compra es hijo de A y de B y, en consecuencia, que los padres de los cachorros son libres de displasia?

Realmente el *Pedigree* es sólo un documento, nadie asiste al parto para

comprobar que lo que se está notificando es cierto.

Entonces, ¿cree que una buena medida sería exigir, además, una prueba genética de paternidad?

Me parece que esto ya se está haciendo en algunos casos. Estaría bien que se exigiera, pero se debería

de hacer desde la Real Sociedad Canina de España.

¿Disminuiría de este modo la incidencia de displasia de cadera?

No lo creo. No creo que se hagan muchas trampas en este aspecto, no tiene mucho sentido.

Muchas gracias.

8. CONCLUSIONS

Resulta molt complicat poder treure conclusions concretes i tancades d'aquest treball d'investigació. Un cop més, he pogut comprovar que es barregen interessos econòmics amb d'altres ètics i estètics. Trobo que ha estat un treball molt útil per a la meva carrera professional, que ha obert moltes portes oferint-me l'oportunitat d'entrevistar-me amb personalitats de diferents especialitats, des d'advocats defensors dels animals, fins a criadors anònims però ben documentats.

Tot i així, em queden qüestions pendents, ja que en la realització d'aquest treball he tingut limitacions bibliogràfiques. No he aconseguit un dels primers objectius, que era la realització d'enquestes a una mostra considerable i significativament de criadors de races predisposades a patir displàsia de maluc. Però aquest impediment m'ha brindat altres oportunitats.

Els veterinaris es troben diàriament casos de propietaris que, disconformes amb la garantia que els va oferir el comprador, es veuen frustrats al no ser capaços de canviar el seu animal de companyia per un altre sa. I aquí és on entra el paper de l'ètica, de la moral, de tot allò que tot ésser humà coneix però que no es pot explicar. La meua opinió és que els criadors, en general, s'aprofiten del caràcter afectuós que hi ha en la relació gos-propietari per seguir guanyant-se la vida sense invertir en la prevenció de certes malalties hereditàries, moltes de les quals triguen mesos en diagnosticar-se, cosa que també juga a favor dels venedors. No només en el cas de la displàsia de maluc, sinó que crec que això es pot extrapolar a altres malalties com la criptorquídia.

Vivim en una societat que conviu amb l'enfrontament constant de dues forces: l'econòmica i la sentimental. En termes judicials, els animals són un objecte més, una mercaderia que es compra i es ven. Com podem pretendre, per tant, que no se li apliquin els articles del Codi Civil referents a objectes de compravenda? S'han de canviar moltes coses, hem de canviar moltes coses.

Com a veterinaris, siguem experts en traumatologia o no, hem de ser capaços d'aconsellar als nostres clients i de saber-los guiar en cas que tinguin problemes amb el cadell nouvingut. I la societat, en general, ha de deixar de banda l'estètica i tenir més en compte l'ètica. No només hem d'esperar que es canviï la legislació, nosaltres com a ciutadans podem fer pressió exigint noves i millors garanties per part dels criadors. Però amb els temps de crisi que corren, difícilment algú compraria un cadell de Pastor Alemany de 1500€ amb totes les garanties en mà, podent comprar-ne un per 300€ que prové de l'Est. Fins i tot com a veterinaris, dubto que el poguéssim convèncer.

9. BIBLIOGRAFIA

Fédération Cynologique Internationale (2013)

<http://www.fci.be/>

Pàgina web consultada durant els mesos de novembre i desembre de 2013.

Geert V, Ruth F and Coopman F (2011)

Worldwide screening for canine hip dysplasia: Where are we now?

Vet Surgery 41, 10–19.

Bethany F *et al.* (2012)

Heritability and phenotypic variation of canine hip dysplasia radiographic traits in a cohort of australian german shepherd dogs.

PIOs one, volume 7, June 2012.

British Veterinary Association (2010)

Hip dysplasia in dogs. Canine Health Schemes.

Real Sociedad Canina de España (2012)

<http://www.rsce.es/web/>

Pàgina web consultada el 21 de desembre de 2012.

Legislació de la Unió Europea.

<http://eur-lex.europa.eu/es/index.htm>

Pàgina web consultada durant desembre de 2012 i gener de 2013.

Vetgenòmics. Diagnòstic genètic veterinari i genòmica animal.

<http://www.vetgenomics.com> - Pàgina web consultada el 13/11/2012.

Portal jurídic de Catalunya

<http://www20.gencat.cat/portal/site/portajuridic>

Consultada entre novembre i desembre 2012.

Comissió de Protecció dels Drets dels Animals de l'ICAB

<http://www.icab.cat> – Consultada el 23/12/2012.

ANNEXES

REAL SOCIEDAD CANINA DE ESPAÑA

Notificación de nacimiento e inscripción de camada

- Los reproductores, macho y hembra, tienen que estar inscritos en el L.O.E./R.R.C. y transferidos a nombre de sus propietarios (declarantes de la camada) y tomada nota en el L.O.E. antes del parto de la hembra.
- Los reproductores, macho y hembra, tienen que estar identificados mediante microchip comunicado a la R.S.C.E. con certificación firmada por un veterinario colegiado.
- Los reproductores, macho y hembra, tienen que estar entre las edades permitidas para la reproducción.
 - Hembras más de 1 año y menos de 10 años cumplidos en el momento de la monta.
 - Machos más de 9 meses y menos de 12 años cumplidos en el momento de la monta.
- Si el macho es extranjero tiene que aportarse “Certificado de salto” del país de origen, copia del pedigree y copia del documento de identidad del propietario. Si en el país de residencia del perro no existe el “Certificado de salto”, hay que aportar declaración del propietario, copia del pedigree y copia del documento de identidad del propietario.
- Si el macho o la hembra son importados, antes del nacimiento de la camada tiene que hacerse la inscripción del que corresponda o de ambos, en el L.O.E..
- Solamente podrá utilizarse afijo en el nombre de los cachorros, cuando el propietario de la hembra reproductora sea también titular del afijo. Cuando la hembra esté en copropiedad y se quiera utilizar afijo, todos los copropietarios deberán ser titulares del afijo.
- Si existe un contrato de cesión temporal de la hembra reproductora entre criadores, éste debe remitirse a la R.S.C.E. **al menos 30 días antes del nacimiento de la camada** para su registro en el L.O.E..
- El nacimiento de la camada debe comunicarse a la R.S.C.E. o a la sociedad canina colaboradora que corresponda al domicilio del criador, antes de que los cachorros cumplan 30 días, utilizando el impreso “NOTIFICACION DE NACIMIENTO DE CAMADA” (1er cuerpo del impreso).
- La R.S.C.E., enviará al criador los Formularios de Identificación Canina para identificar a los cachorros, mediante microchip (veterinario colegiado), a elección del criador.
- La inscripción de la camada tiene que hacerse antes de que los cachorros cumplan 6 meses de edad, utilizando el impreso “SOLICITUD DE INSCRIPCION DE

CAMADA” (2º cuerpo del impreso) y adjuntando los Formularios de Identificación Canina, cumplimentados por el veterinario colegiado.

- La R.S.C.E. enviará al criador un Justificante de Inscripción en el L.O.E. o R.R.C. por cada cachorro inscrito.

El criador deberá facilitar al nuevo propietario del perro el Justificante de Inscripción para que éste, si lo desea, pueda tramitar el pedigree a su nombre.

Pedigree

Todo ejemplar del que sean conocidas un mínimo de tres generaciones (hasta los bisabuelos), figurará inscrito en el L.O.E.. Por el contrario, los ejemplares de los que no son conocidas sus tres generaciones completas, se inscriben en el Registro de Razas Caninas (R.R.C.).

El pedigree es el documento que certifica la genealogía del ejemplar hasta un mínimo de tres generaciones, si está inscrito en el L.O.E.; o de todos los antepasados conocidos, hasta la tercera generación, si está inscrito en el R.R.C.

El pedigree contiene la siguiente información:

- Denominación del Libro Genealógico y número con el que el perro ha sido registrado
- Fecha de la inscripción
- Nombre del perro
- Títulos de Campeonato obtenidos
- Raza
- Variedad
- Sexo
- Color
- Fecha de nacimiento
- Código de identificación (tatuaje o microchip)
- Nombre del criador
- Fecha de la transferencia de propiedad
- Nombre y domicilio del propietario
- Fecha de emisión del pedigree
- Firmas autorizadas de la Sociedad Canina
- Nombre y número de registro de los padres, abuelos y bisabuelos

RESPUESTAS A LA PREGUNTA DE SI ESTARÍA DISPUESTO O NO A CASTRAR

1. Para ayudar al bien común.
2. en conjunto saldría todo muy caro. Cuanto menos intervenciones mejor.
3. por si se escapa y hace algo que no pase la enfermedad a la nueva generación
4. Porque no querría criar a mi perra ni arriesgarme a que se quedara preñada accidentalmente sabiendo que posiblemente los cachorros tuvieran esta enfermedad
5. Primero soy partidaria de castrar siempre a los animales para evitar enfermedades sexuales. Por otro lado, creo que es una practica relativamente sencilla i evitamos que poco a poco vayan a más los problemas hereditarios de este tipo.
6. Porque sólo es necesario concienciar, no hace falta castrarlo. Sólo tendría en mente de no reproducir al perro pero no me gustaría someterlo a una cirugía.
7. Porque al tener gran base genetica deberíamos evitar que existan cachorros con altas probabilidades de padecer esta enfermedad.
8. Para evitar la posible aparición de la enfermedad en futuras generaciones
9. Creo que sería lo más correcto, para que no se transmitiera
10. Lo castraría igualmente.
11. Si no deseara hacerla criar, no me vería obligado a operarla por ello.
12. Evitar que se extendiera
13. por que es peor para las crías
14. La salud esta ante todo, y debemos ayudar a que esta enfermedad no prosiga. Igual que yo no querría que mi perra sufriera por ello, tampoco lo quiero para ningúnBnn otro animal.
15. Creo que los motivos para la castración de un perro tienen que ser más bien éticos y de conciencia social. Castraría a mi perro para evitar descendencia en una sociedad llena de perros abandonados y para su propia salud.
16. No quiero que otros dueños tengan que pasar por lo mismo que yo ni que otros animales sufran
17. Porque no es necesario a no ser que sea usado como reproductor
18. Porque me parece una buena finalidad
19. Porque es hereditario.
20. si i lo esta Por que es legal. Gracias ;)
21. Porque cuanto más se pueda hacer para erradicar una enfermedad, mejor.
22. Para evitar transmitirla
23. Es una enfermedad grave para el bienestar de la vida del animal i, con la cantidad de perros que hay hoy en día, es mejor dejar que se reproduzcan aquellos que puedan dar lugar a cachorros más saludables. Además, no tengo intención, en un principio, de reproducir a mi animal.
24. Esterilizar a un animal creo yo que da muchos beneficios respecto a su salud. Aparte de eso veo positivo que no hayan mas animales con esa enfermedad si se puede evitar. Esos animales acabaran siendo abandonados por no ser lo que el dueño quería o no tener una calidad de vida muy buena dado sus limitaciones. Pienso que si se puede evitar mejor.
25. ya que es mejor prevenir que curar.
26. Porque los perros no sienten como los humanos el no poder tener hijos y si castrandolos ayudas a erradicar una enfermedad es mucho mejor
27. Para evitar camadas futuras enfermas
28. Los animales me importan mucho. Haría cualquier cosa que estuviera en mi mano para ayudar
29. porque tiene un factor hereditario y así evitaríamos crías con el mismo problema
30. Todo lo que sea contribuir para eliminar cualquier enfermedad, me parece perfecto. A todos nos gustaria estar en las mejores condiciones para vivir, pq a los animales no?

GARANTÍA:

Por la cesión de propiedad de un perro de raza

1º/ El criador da una garantía ante *enfermedades víricas* de.....días frente a muerte por moquillo o parvovirus a partir de la fecha de adquisición del animal, no haciéndose cargo de los gastos veterinarios, medicamentos ni de ningún otro tipo. Esta garantía será válida siempre y cuando el animal no salga del nuevo domicilio, ni esté en contacto con otros animales durante el plazo de la referida garantía, ni expuesto a condiciones de mantenimiento desfavorables (corrientes de aire; excesivo calor, frío o humedad; situaciones de estrés; niños pequeños; etc). El nuevo propietario tendrá un plazo de dos días hábiles a partir de la fecha de entrega, para llevar el cachorro a un veterinario con el fin de que pase una revisión rutinaria. Si el animal presentase alguna anomalía significativa, el nuevo propietario deberá comunicarlo inmediatamente al criador para que este adopte las medidas que considere oportunas, entre las que podría plantearse en un caso extremo, la recogida del animal para cotejar el problema bajo la supervisión de un veterinario designado por el criador. Si el cachorro presentara algún síntoma de moquillo o parvovirus durante el periodo de garantía (vómitos, diarrea, inapetencia, fiebre, temblores, decaimiento, etc.), el nuevo propietario deberá comunicarlo inmediatamente al criador para que este le de las instrucciones oportunas.

2º/ Esta garantía cubre determinadas **enfermedades congénitas siempre y cuando se presente en grado significativamente importante como para limitar una vida normalizada adecuada a la raza en cuestión.** Las patologías cubiertas son: **displasia de caderas**; hemivértebra; comunicación interventricular coronaria; epilepsia; y luxación de rótula.

Frente a un diagnóstico de esta índole, la presente garantía compromete al criador al **cambio del animal enfermo por otro individuo sano de similares características (1) en el plazo máximo de un año desde la notificación de la enfermedad.**

El criador no se hará cargo de ninguna otra compensación bajo ningún concepto que lo anteriormente citado. No se admiten reclamaciones transcurrido los periodos de garantía referidos en el presente acuerdo.

(1) cuando referimos "similares características" lo hacemos contemplando el conjunto de variables que definen la caracterización de un cachorro: calidad show Vs para compañía; número de títulos en el pedigree; orden de elección; cachorro con nuestro afijo frente a cachorro sin afijo o procedente de otro afijo por derecho de monta, etc. Quedando reservado a criterio del criador su

derecho a ajustar la elección del nuevo cachorro al nivel del cachorro devuelto o por el contrario entregar un cachorro superior reajustando las condiciones de común acuerdo con la parte adquirente. Por ejemplo: si quien adquirió el animal con la patología quiere adquirir otro ejemplar de características distintas, quedará a criterio del criador aceptar o no y proponer los cambios oportunos al respecto.

En Sevilla, adede

Firma de conformidad del nuevo propietario

El Criador

ENCUESTA SOBRE LA DISPLASIA DE CADERA CANINA

El presente cuestionario tiene como objetivo valorar la concienciación de la sociedad sobre la displasia de cadera canina. Los datos obtenidos se utilizarán para la realización de un trabajo universitario que pretende evaluar las medidas actuales para prevenir esta enfermedad y las implicaciones legales que tiene la venta de un cachorro displásico. Este cuestionario está dirigido a propietarios de perros o ciudadanos que convivan con ellos. Es totalmente anónimo. Agradecemos su colaboración.

1. ¿Conoce la enfermedad de displasia de cadera canina? Sí No

2. Si conoce esta enfermedad, ¿de dónde ha obtenido la información?

- De internet.
- De revistas caninas.
- Su veterinario le ha hablado de ello.
- De otros propietarios.
- Otros: _____

3. Sobre el origen de su perro:

- Fue comprado en una tienda/criador. ¿Dispone de *pedigree*? Sí No
- Fue adoptado o regalado.

4. ¿Su perro padece displasia de cadera? Sí No

La displasia de cadera es un desarrollo anormal de la articulación. Se trata de una enfermedad que se transmite genéticamente, aunque depende de múltiples factores, y suele afectar a perros de razas grandes como por ejemplo el Pastor Alemán o el Labrador Retriever. Esta enfermedad tiene varios grados de presentación, pudiendo llegar a impedir la movilidad del perro.

5. ¿Cree que es una enfermedad importante?

Sí No ¿Por qué? _____

6. ¿Estaría dispuesto a castrar/esterilizar a su perro si su veterinario le diagnosticara displasia de cadera para contribuir, como ciudadano, a la erradicación de esta enfermedad?

Sí No ¿Por qué? _____

7. ¿Le gustaría que los criadores realizaran pruebas de paternidad como garantía al vender los cachorros?

Sí No ¿Por qué? _____

8. ¿Como comprador, estaría dispuesto a asumir estos costes con el fin de tener mejores garantías?

Sí No ¿Por qué? _____

9. Imagine que hubiera comprado un cachorro cuyos padres son libres de displasia, pero al cabo de unos meses desarrolla displasia de cadera. ¿Qué opción le parecería una buena garantía por parte del criador?

- Que le dieran otro cachorro que estuviera sano, pero se quedaría también con el anterior.
- Que le cambiaran el cachorro por otro que estuviera sano.
- Que le devolvieran el dinero pagado por el cachorro, pero se quedaría con el perro.
- Que pudiera devolver el cachorro.
Que le pagaran los gastos veterinarios ocasionados por la displasia de cadera.
- Otra opción: _____